

Недосконалість системи оподаткування не забезпечує достатніх надходжень у держбюджет, а надто високі податкові ставки змушують підприємців відхотити «в тінь», що вкрай негативно відображається на фінансово-економічному становищі населення. Важливою проблемою є недостатні розміри фінансування, його неефективна структура (основна частина витрат припадає на заробітну плату, що приводить до занепаду матеріальної інфраструктури, відсутність стимулів для переходу до децентралізованого фінансування частини соціальних витрат [1].

Важливим напрямом діяльності держави має стати вдосконалення податкової системи, перегляд соціальних гарантій та їх забезпечення, вдосконалення систем освіти, культури, охорони здоров'я та транспорту. Повинен відбуватися ефективний перерозподіл інвестицій у найбільш ефективні галузі суспільного виробництва з метою підвищення рівня ВВП. Держава повинна забезпечувати стабільність соціально-економічного розвитку населення, вести контроль за використанням цільових фондів[3]. Механізм розподілу та перерозподілу національних доходів має бути не хаотичним та заполітизованим, а чітким та прозорим, мати наперед визначену стратегію, основне завдання якої – забезпечення загального благополуччя та добробуту громадян України.

Висновки. Отже, як бачимо, соціальні проблеми нині фіксуються в сфері економіки. Саме рівень життя – для більшості громадян є критерієм оцінки ефективності економічної та соціальної політики держави. Тому серед питань, які необхідно вирішувати в першочерговому порядку, найважливішим є досягнення незворотних позитивних зрушень у зростанні добробуту людей.

Сьогодні інтерес громадян у соціальному захисті стає одним із основних видів публічного суспільного інтересу, який не лише визнається, а й гарантується державою. Останнє означає, що вона має взяти на себе організацію механізмів реалізації цього інтересу й визначити джерела його фінансування, інакше гарантія забезпечення його реалізації залишиться лише декларацією [4].

Свободу сильним і захист слабким - так у загальному вигляді можна сформулювати суть соціальної політики в нових економічних умовах. Таке розуміння проблеми дозволяє підняти вирішення соціальних питань на якісно новий рівень, розмежувати заходи, які торкаються усіх членів суспільства, і заходи, адресовані окремим соціальним верствам населення.

Література.

1. Лісовий А.В., Поснова Т.В. Механізм фінансування соціальної складової економічної безпеки. // Фінанси України. - №4. - 2008. - с. 32-37
2. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. - 2-ге вид., доп. і перероб. - К.: КНЕУ, 2002. - 240 с
3. Патрікац Л. Фінансова цивілізація: загрози, виклики, перспективи. // Вісник НБУ. - №8. - 2009. - с. 36-40
3. Тропіна В.Б. До питання про публічні фінанси. // Фінанси України. - №12. - 2009. - с. 28-33
4. Сайт Державного комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 336.531.2

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Румянцева Г.І., ст. викладач
кафедри фінансів
Нововолинського факультету
Тернопільського національного
економічного університету

Постановка проблеми. Протягом останніх років головною проблемою регіонального та місцевого розвитку є поглиблення диспропорцій соціально-економічного розвитку територій. Спостерігається стійка тенденція до прискореного розвитку великих міст, зокрема Києва, Донецька. Економічне життя країни поступово зосереджується у восьми-десяти конкурентоспроможних містах з розвинутою інфраструктурою, в яких концентруються фінансові, інноваційні та трудові ресурси.

Черкаський державний технологічний університет

23 квітня 2010р., Черкаси

Водночас інші території внаслідок ліквідації підприємств, зменшення обсягів виробництва, відсутності інфраструктури належного рівня мають значні соціально-економічні проблеми та потребують державного стимулювання для активізації економічної діяльності. Зазначені території відчувають дефіцит інвестиційних ресурсів, оскільки є непривабливими для інвесторів і не можуть конкурувати на інвестиційному ринку з різних причин, що спричиняє значний економічний занепад, руйнування виробничої та іншої інфраструктури. Наслідок - безробіття, міграція населення, зокрема молоді, демографічні проблеми та соціальна напруга у суспільстві. Особливої актуальності набувають вищезазначені проблеми у контексті реалізації пільгового режиму інвестування в умовах функціонування територіальних господарських утворень в Україні (спеціальних (вільних) економічних зон та територій пріоритетного розвитку).

Аналіз та напрями дослідження. У 2001р. Законом України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку у Волинській області» запроваджено у м.Нововолинську та селищі Жовтневому спеціальний режим інвестиційної діяльності.

Економічну основу підприємництва на територіальних господарських утвореннях становить можливість використання спеціальних преференційних режимів. Це означає, що господарська діяльність у БЕЗ та ТПР ґрунтується на запровадженні системи пільг та заходів, котра орієнтована на стимулювання залучення підприємницького (інвестиційного) капіталу.

На нашу думку, територія пріоритетного розвитку – це певний специфічний різновид (а не тотожність) комплексної виробничої зони; територія в межах міста, району, на якій склалися несприятливі соціально-економічні умови і встановлюється соціальний (преференційний) режим інвестиційної діяльності, стимулювання підприємництва, економічного зростання депресивного регіону, забезпечення високого рівня зайнятості населення, прискореного ринкового реформування економіки, оптимізації фінансових потоків.

В Україні для більшості ТПР податкові пільги є основою преференційного режиму. Інвестиційна діяльність передбачає типові фіскальні пільги, які стосуються сплати податку на додану вартість, податку на прибуток та ввізного мита.

За період функціонування спеціального режиму інвестиційної діяльності у Волинській області відстежено позитивну динаміку загального обсягу інвестицій. Цю тенденцію ілюструють дані рисунку 1.

Так, упродовж 2000-2009 років обсяг залучених інвестицій без урахування скасованих інвестиційних проектів досяг величини 40220,8 тис.дол.США. Динаміка надходження інвестицій в економіку регіону має стабільний характер, простежується формування тенденції до поступового збільшення їхніх обсягів.

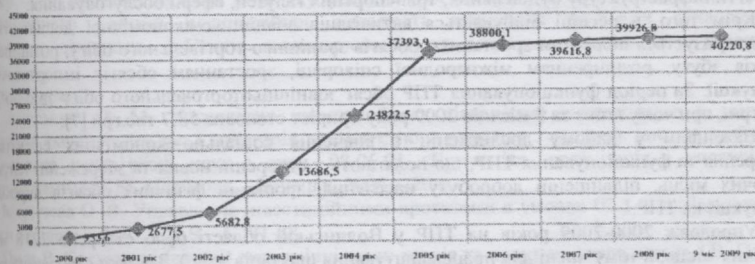

Рис.1. Динаміка загального обсягу залучення інвестицій на ТПР у Волинській області упродовж 2000-2009 рр. (тис.дол.США) [7]

До того ж, інвестиційні ресурси характеризуються різноманітністю форм. Структуру внесених інвестицій можна подати так: грошові внески – 62,2%, з них кредитні ресурси –

18%; матеріальні цінності – 11,2%; нематеріальні активи – 0,1%; реінвестиції – 25,7%; інші – 0,2% [7].

Особливістю інвестування на ТПР у Волинській області є зростання обсягів промислової продукції з 4,7 млн.грн., у 2000 році до 556,6 млн.грн. у 2009 році. Аналіз динаміки обсягів реалізованої продукції суб'єктами господарювання на ТПР показав її позитивний характер – зростання з 30,6 млн.грн. до 1777,5 млн.грн. (відповідно: з 2000р. до 2009р.) [7]. Разом з тим, упродовж аналізованого періоду зросла роль підприємств-суб'єктів ТПР у формуванні економічного потенціалу регіону. Це підкреслюється приростом частки промислової продукції, виробленої на ТПР, у обсягах промислової продукції регіону на 12,3% (відповідно: з 0,5% до 12,8%).

В процесі дослідження проведено численний аналіз результатів функціонування підприємств у спеціальному режимі інвестиційної діяльності та виявлена й доведена роль преференційного режиму в розвитку підприємств – суб'єктів господарювання ТПР.

Починаючи з 2001р. на ТПР реалізовано 15 інвестиційних проектів загальною кошторисною вартістю 36,7 млн.дол.США, з яких 14 – іноземні. Найбільш потужними суб'єктами території пріоритетного розвитку є: ТзОВ «БРВ-Україна», що спеціалізується на виробництві меблів; ТзОВ «Нововолинський олійно-жировий комбінат» (м'які маргарини, соуси, олія); ТзОВ «Волинська фабрика гофротари» (виробництво гофротари).

Водночас в контексті розгляду впливу пільгового режиму інвестиційної діяльності на регіональний розвиток слід зазначити, що покращення фінансового забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів на ТПР спричинило певний вплив на економічне зростання регіону. Це підтверджується позитивною динамікою обсягів промислової продукції у місті Нововолинську та регіоні. Так, відстежується зростання обсягів промислової продукції, виготовленої підприємствами міста, з 97,2 млн.грн. у 2000 році до 795,1 млн.грн. у 2009 році (тобто на 67,9 млн.грн., або на 718,0%). Зростання промислового виробництва пояснюється зростанням обсягів інвестування, покращенням соціальних умов населення, ефективною політикою стимулювання економічного росту в регіоні. Інвестиційна діяльність протягом 2000-2009ррр. була націлена на зміну структури регіональної економіки. Так, до 2000 року серед галузей економіки провідне місце посідала добувна промисловість, на яку припадало 40,7% реалізації продукції в регіоні. Із закриттям шахт та в результаті створення нових суб'єктів господарювання на ТПР внаслідок запровадження пільгового податкового режиму відбулись зміни у галузевій структурі економіки області, змінились пропорції галузей, створено нові галузі та підгалузі економіки, зокрема: виробництво деревини та виробів з деревини; хімічна, обробна, харчова та целюлозно-паперова промисловості; виробництво гумових та пластмасових виробів; виробництво транспортного устаткування. Сьогодні в області домінуючі позиції посідають обробна промисловість (47,5%), виробництво транспортного устаткування (11,5%), целюлозно-паперова промисловість (9,73%) [7].

До того ж, слід зазначити, що саме завдяки вкладеним інвестиціям, в місті вдалося зберегти інфраструктуру будівельних, транспортних галузей, сфери обслуговування.

Крім того, в регіоні відбувається активізація зовнішньо-економічної діяльності, яка характеризується щорічним зростанням обсягів зовнішньо-торгівельного обігу, розширенням ринків збуту, розширенням міжнародної співпраці, зростанням обсягів імпортозамінної продукції. За період функціонування ТПР обсяг зовнішньоторгівельного обігу зріс до 567,6 тис.грн., при чому лише за 9 місяців 2009 року приріст становив 53,7 тис.грн [7].

Важливим у даному дослідженні є вивчення соціально-економічних ефектів від створення та функціонування ТПР, що полягають у створенні нових та збереженні існуючих робочих місць, підвищенні добробуту населення, зростанні фізичних обсягів виробленої продукції на ТПР.

Упродовж 2000-2009 років на ТПР у Волинській області було створено 2218 нових робочих місць, в тому числі для працевлаштування шахтарів – 520. Завдяки створенню нових та збереженню існуючих робочих місць вдалося досягти зниження кількості безробітних з 2587 осіб у 2000 році до 992 особи у 2009 році, тобто на 61,7%. Рівень безробіття по місту Нововолинську знизився з 9,6% у 2000 році до 4,0% у 2009 році. Для порівняння: у 2000 році по області цей показник склав 6,95%, а у 2009 році – 4,3%. Отже, станом на 01.10.09 рівень безробіття у місті перебуває на рівні, нижчому від середньообластного (на 0,3%) [7].

Таким чином, зважаючи на складові соціально-економічного ефекту від створення та функціонування ТПР Волинської області слід стверджувати, що розвиток ТПР має позитивний вплив на розв'язання комплексу проблем, пов'язаних зі створенням і збереженням робочих місць, збереженням належного рівня життя населення. Даний висновок, на нашу думку, можна екстраполювати та представити в якості оцінки функціонування переважної більшості територіальних господарських утворень України.

Разом з тим, наслідки реалізації інвестиційних проектів певною мірою впливають на макrorівневі процеси, зокрема на бюджетну сферу. Узагальнюючим показником ефективності інвестиційної діяльності за умов ТПР можуть бути обсяги податкових надходжень до державного бюджету, що упродовж 2000-2009 років сягнули 167,6 млн.грн. (з них: податок на додану вартість – 130,7 млн.грн.; податок на прибуток підприємств – 11,6 млн.грн.; інші податки і збори – 25,3 млн.грн.). Одночасно за цей період суб'єктами ТПР отримано пільги з оподаткування в обсязі 16,6 млн.грн. Таким чином, сальдо податкових надходжень та пільг позитивне і становило 151 млн.грн. Це підкреслює бюджетну ефективність території пріоритетного розвитку [7].

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, нами пропонується розглядати запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності як позитивне явище, що обґрунтовується небезпідставними аргументами. Головними позитивними наслідками функціонування територій пріоритетного розвитку в умовах преференційних режимів слід вважати:

- покращення інвестиційного клімату;
- активізацію інвестиційної діяльності;
- розвиток підприємницького середовища;
- потенційні можливості збільшення надходжень до бюджетів різних рівнів;
- зростання виробничого потенціалу;
- економічний розвиток депресивних територій;
- структурна перебудова галузей економіки регіону;
- покращення фінансового забезпечення виробничого розвитку суб'єктів господарювання шляхом використання інвестиційних ресурсів;
- економічне зростання підприємств;
- запровадження інноваційних технологій;
- розширення ринків збуту продукції;
- покращення фінансового стану підприємств;
- розширення міжнародної співпраці, оптимізація зовнішньоекономічної діяльності;
- зростання рівня зайнятості та доходів населення;
- скорочення трудової міграції.

Проведене дослідження дає можливість зробити висновок, що територія пріоритетного розвитку – це особлива модель розвитку регіональної економіки, спроможна за рахунок преференційного режиму інвестиційної діяльності розв'язати проблеми фінансового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання та соціально-економічного розвитку регіонів.

Література.

1. Анісімова О. М. Управління інвестиційною діяльністю підприємства в умовах спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / О. М. Анісімова. - Донецьк, 2004. - 20 с.
2. Маричева О. В. Управління інвестиційними проектами в умовах ВЕЗ О.В. Маричева // Фінанси України. - 2003. - № 9. - С. 71-78.
3. Пила В. Спеціальні (вільні) економічні зони: теорія та практика: навч. посіб. / В. Пила, О. Чмир. - К. : Київ. Держ. торгів.-екон. ун-т, 1998. 328 с.
4. Письмак В.П. Региональные аспекты специального режима инвестирования: теория и практика, проблемы и решения В.П. Письмак. - Донецк : Донецчина, 2000. - 256 с.
5. Просяник В.М. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності (на прикладі промислових підприємств Харківської області) : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / В.М. Просяник. - Харків, 2001 – 20 с.

6. Сиволап Л.А. Іноземний капітал в економіці України в умовах спеціального режиму інвестиційної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.05.01. «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / Л. А. Сиволап. - Донецьк, 2004. - 20 с

7. Статистична звітність про результати функціонування ТПР у Волинській області / Відповідальний за вип. В.С.Ковалюк. - Нововолинськ: Мінотавр, 2009. - 35 с.

8. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора / Пер.з англ.К.: Основи, 1998. - с.551

УДК 336.711 (477)

ШЛЯХИ СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ

Сідина О. М., студентка 4 курсу факультету
фінансів та банківської справи
Національний університет ДПС України
Науковий керівник: ст. викл. Климчук Н.А.

Постановка проблеми. Сучасний світ багатий в чому являється світом образів, масок, ролей. На ринку багато покупців вибирають не так конкретний товар або послугу, а певний образ, який виникає в них одночасно з актом їх вибору, придбання чи використання. Переплата в кілька разів за «площу в престижному районі» - ціна іміджу в чистому вигляді. Прикладів чисто статусного придбання можна перерахувати десятками, якщо не сотнями. Особливу роль відіграє імідж виробника і його продукту на ринку послуг. Це в повній мірі відноситься і до банківської сфери. Успішна реалізація головного принципу банку - робота з «чужими» грошима вирішальним чином залежить від ступеня довіри в партнерських відносинах. Особливість українського ринку - відсутність традицій, столітньої репутації провідних банків, на початку реформ надавала новачкам можливість, в силу тільки одного факту приналежності до банківського бізнесу, постати в вигідному світлі. Таким чином, імідж як багатогранне явище, яке виражає внутрішні і зовнішні сторони банківської діяльності, є реальним і досить дієвим фактором конкурентної боротьби. Ми бачимо, що все більша кількість банків розуміє важливість свого сприятливого іміджу і зацікавлені в аналітично-інформаційному забезпеченні такого напрямку комунікаційної політики.

Метою даного дослідження є виявлення значення комерційного банку для його успішної діяльності. Адже створення привабливого образу (іміджу) банку не менш важливо, чим висвітлення інформації про його послуги. Це багато в чому пов'язано з тим, що в умовах, коли банки надають приблизно однаковий набір послуг і за приблизно однакові ціни, вибір клієнтами того чи іншого банку визначається сформованим про нього уявленням.

Аналіз та напрями дослідження. Імідж банку - це відносно стійкий образ, уявлення про нього серед персоналу банку, його клієнтів, у фінансових кругах, різних контактних аудиторіях і серед широких верств населення.

Сучасна банківська діяльність відрізняється високим ступенем залежності комерційного успіху банку від наявності бездоганної репутації та розповсюдженої думки про високу якість його роботи. Необхідно виділити важливі складові частини іміджу, які об'єдналися і становлять образ банку. Перечислимо їх в порядку значимості для формування іміджу банку:

- відображення діяльності банку на ринку фінансових послуг;
- образ банку в сфері менеджменту та технологій;
- образ банкірів;
- відображення культури банківського обслуговування;
- відображення некомерційної діяльності банку;
- реклама.

Позитивний імідж вітчизняної банківської системи, що створювався упродовж багатьох років ціною титанічних зусиль і величезних матеріальних витрат, був зруйнований усього за декілька днів наприкінці 2008 року. Непросте завдання щодо створення або відновлення позитивного іміджу в першу чергу лягає на плечі банківських служб зі зв'язком з громадськістю. На жаль, більшість політико-економічних подій останнього часу застала їх зненацька. Всі напрацювання: спонсорство у сфері шоу-бізнесу, гучні презентації, спеціальні

Черкаський державний технологічний університет

23 квітня 2010р., Черкаси